

SAMENWERKENDE REKENKAMERCOMMISSIES
GEMEENTEN
ELBURG - NUNSPEET - OLDEBROEK - PUTTEN

JAARVERSLAG

2018

Voorwoord

Geachte gemeenteraadsleden en andere belangstellenden,

Voor u ligt het Jaarverslag 2018 van de gezamenlijke Rekenkamercommissies van de gemeenten Elburg, Nunspeet, Oldebroek en Putten. Jaarlijks brengen wij verslag uit van onze werkzaamheden, de opgestelde rapportages en over de besteding van de budgetten die door de gemeenteraden beschikbaar zijn gesteld.

Het jaar 2018 was voor de gemeenteraden een bijzonder jaar. De gemeenteraadsverkiezingen betekenden in meer of mindere mate personele wisselingen in de fracties, de samenstelling van nieuwe colleges en het vaststellen van nieuwe coalitieakkoorden en collegeprogramma's.

Wij verheugen ons op de samenwerking met de nieuwe leden, verwachten even prettige ontmoetingen met vertegenwoordigers die hun mandaat mochten continueren en danken de inmiddels vertrokken bestuurders voor hun inbreng en betrokkenheid bij het werk van de rekenkamercommissie.

Onze onderzoeken

In het verslagjaar hebben we ons intensief beziggehouden met de evaluatie van de onderzoeken door de rekenkamercommissie en het eigen functioneren en het onderzoek naar Recreatie en Toerisme. Meer informatie hierover treft u in dit jaarverslag aan.

Graag dank ik iedereen die heeft meegeholpen aan onze onderzoeken en het vele werk dat daarvoor is verricht. Daarbij wil nadrukkelijk onze secretarissen noemen die ons professioneel en plezierig ondersteunen bij de werkzaamheden.

Afscheid Noor Focken

Ons lid Noor Focken heeft aangegeven haar werkzaamheden voor onze rekenkamercommissie niet langer te kunnen combineren met haar beroepsmatige verplichtingen. Wij danken haar voor al haar inspanningen en waardevolle inbreng. In december hebben we de sollicitatieprocedure voor een nieuw lid afgerond en gekozen voor mevrouw Özlem Özaçık. Haar formele aanstelling door de gemeenteraden gebeurt in het 1e kwartaal van 2019.

Hoogachtend,

René de Vries, voorzitter van de rekenkamercommissies van de gemeenten Elburg, Nunspeet, Oldebroek en Putten.

Inleiding

In de Gemeentewet is het instrument van rekenkameronderzoek opgenomen. De doelstelling hiervan is versterking van de controlerende rol van de gemeenteraad. Dit gebeurt door onderzoek te doen naar de doelmatigheid, doeltreffendheid en rechtmatigheid van het gevoerde bestuur. De onderzoeksbevindingen worden inclusief conclusies en aanbevelingen gerapporteerd aan de raad. De onderzoeksrapporten zijn in principe openbaar.

De samenwerking van de gemeenten Elburg, Nunspeet, Oldebroek en Putten ('ENOP') om uitvoering te geven aan de gemeentewettelijke bepalingen over het rekenkameronderzoek dateert van 2006 en is op basis van een onderlinge overeenkomst.

Gekozen is voor de rekenkamerfunctie in commissievorm door middel van een personele unie. Dat wil zeggen dat de commissies van de respectievelijke gemeenten worden benoemd door dezelfde externe voorzitter en externe leden, die benoemd zijn door de gemeenteraden.

Aan de instelling, werkzaamheden en bevoegdheden van de rekenkamercommissie ligt per gemeente een verordening ten grondslag.

Leden en ambtelijke ondersteuning

De samenstelling van de commissies was in 2018 als volgt:

- De heer R. de Vries, voorzitter (per 1 juni 2018 herbenoemd tot 1 juni 2022).
- Mevrouw L.B. Focken MSc, lid (per 1 juni 2018 herbenoemd tot 1 juni 2022; mevrouw Focken is per 1 maart 2019 gestopt en opgevolgd door mevrouw Ö. Özasik).
- De heer drs. M.J. Tamse, lid (tot 1 juni 2020, herbenoeming mogelijk).

Als ambtelijk secretarissen van de commissies treden op:

- gemeente Elburg, mevrouw mr. ir. M.C. Luiting, raadsgriffier.
- gemeente Nunspeet, de heer mr. P.F.A. Klein, hoofd afdeling Bestuur en Maatschappij (de heer Klein is gestopt en is per 1 maart 2019 opgevolgd door de heer J.L. van den Broek, raadsgriffier).
- gemeente Oldebroek, de heer J. Tabak, raadsgriffier.
- gemeente Putten, mevrouw dr. ir. M.J. Florijn-Bonhof, raadsgriffier (tot 1 juni 2018) / mevrouw E.G. van Drie-Timmer, plv. raadsgriffier (vanaf 1 juni 2018) / raadsgriffier (vanaf 4 oktober 2018).

Missie, visie en doelstelling

De samenwerkende rekenkamercommissies zien het als hun missie om de controlerende rol van de gemeenteraden te versterken met behulp van haar onderzoeksrapporten.

In de visie van de rekenkamercommissies ondersteunen zij de gemeenteraden door het onafhankelijk uitvoeren van gevraagd en ongevraagd onderzoek naar de doeltreffendheid van het gemeentelijk beleid en naar de doelmatige en rechtmatige voorbereiding en uitvoering daarvan. Verder willen de rekenkamercommissies laten zien wat er terecht is gekomen van gemeentelijke beleidsvoornemens. Tenslotte willen de rekenkamercommissies handvatten bieden aan de gemeentelijke organisaties om te komen tot efficiëntere en effectievere werkwijzen.

De rekenkamercommissie wil op deze wijze een bijdrage leveren aan:

- de kwaliteit van het lokale bestuur
- de transparantie van het gemeentelijk handelen
- de versterking van de publieke verantwoording daarover.

Om het belang en het werk van de rekenkamercommissies een bredere bekendheid te geven staat er informatie op de gemeentelijke websites.

Vergaderingen

De commissie kent gewone vergaderingen en vergaderingen van de begeleidingscommissie van een onderzoek.

In de gewone vergaderingen komen de huishoudelijke zaken aan de orde zoals begroting, jaarverslag, onderzoeksonderwerpen, stand van zaken uitvoering onderzoeken e.d. Ook worden de conceptversies van de onderzoeksrapporten daarin besproken. In 2018 waren er 9 (gewone) vergaderingen. Deze vergaderingen worden afwisselend in één van de gemeentehuizen van de deelnemende gemeenten gehouden, waarbij de gastgemeente de voorbereiding en verslaglegging verzorgt.

In vergaderingen van een begeleidingscommissie wordt een specifiek onderzoek besproken. In deze vergaderingen zijn doorgaans twee externe leden aanwezig, één ambtelijk secretaris en de onderzoekers. Deze vergaderingen worden vooral gebruikt om stappen in een onderzoek inhoudelijk voor te bereiden en onderzoeksresultaten te bespreken.

Financiën

De rekenkamercommissies zijn bevoegd binnen de aan haar bij de gemeentebegrotingen beschikbaar gestelde budgetten uitgaven te doen voor de uitvoering van haar taken.

Ten laste van de budgetten komen in ieder geval de volgende kosten:

- de vergoedingen aan de externe leden
- ingeschakelde externe deskundigen in het kader van uitbesteding van onderzoekswerkzaamheden.

De financiële uitgangspunten voor het functioneren van de commissies zijn als volgt:

- per gemeente is het budget gebaseerd op € 1,- per inwoner;
- met uitzondering van de uren van de ambtelijk secretarissen worden de kosten door de deelnemende gemeenten voor een gelijk deel gedragen.

Met ingang van 1 juni 2016 is op basis van een notitie van de ambtelijk secretarissen een vaste jaarlijkse vergoeding ingevoerd voor de voorzitter en de leden. Dit is om te komen tot een evenwichtiger en eenvoudiger vergoedingensystematiek, met bovendien minder administratie.

De hoogte van de jaarvergoeding is bepaald op € 6.100,- voor de voorzitter en € 5.200,- voor elk van de leden.

Financieel verantwoordingsoverzicht

Dit overzicht betreft de gezamenlijk gemaakte kosten. Het is mogelijk dat gemeenten daarnaast individueel rekenkameronderzoek laten uitvoeren en de kosten daarvan ten laste brengen van het eigen rekenkamerbudget; deze kosten zijn niet verwerkt in onderstaand overzicht.

Elke commissie – de samenwerking betreft immers in principe vier samenwerkende lokale commissies – legt via de gemeentelijke jaarrekening afzonderlijk en feitelijk verantwoording af aan de eigen gemeente.

2018	Elburg	Oldebroek	Nunspeet	Putten	Totaal
alle bedragen exclusief btw					
Beschikbaar budget exclusief secretariaat	€ 17.500	€ 17.800	€ 22.105	€ 25.000¹	€ 82.405
Uitgaven					
a. externe leden	4.125	4.125	4.125	4.125	16.500
b. onderzoek en rapportage ²	8.313	8.313	8.313	8.313*	33.252
c. contributie NVR	360	360	360	360	1.440
d. overig	0	0	185**	155**	340
Uitgaven per gemeente	€ 12.798	€ 12.798	€ 12.983	€ 12.953	€ 51.532

(* Exclusief kosten ad € 11.550 onderzoek begeleiding statushouders; onderzoek alleen voor Putten.)

(** Kosten sollicitatieprocedure nieuw lid; deze kosten zijn in Elburg en Oldebroek geboekt op de algemene gemeentelijke post voor sollicitatiekosten.)

¹ Putten inclusief secretariaat

² Beschikbaar totaalbudget is € 48.000

Onderzoeken

Algemeen

Het onderzoeksterrein van de rekenkamercommissie strekt zich uit over alle organen, diensten en instellingen waarvoor de gemeente bestuurlijk verantwoordelijk is of waarvan de gemeente geheel of in belangrijke mate de activiteiten bekostigt. Daarbinnen kunnen alle zaken die belangrijk zijn voor een doelmatig, doeltreffend en rechtmatig beleid en beheer van de gemeente door de commissie aan de orde worden gesteld. De rekenkamercommissie doet dit door middel van onderzoeken, evaluaties en toetsing van doelen, resultaten, procedures, instrumenten, financiën, beleid en bestuur.

Een rekenkamercommissie bepaalt in beginsel zelf welke onderwerpen zij onderzoekt, op welke wijze dat gebeurt en op welk moment zij dat doet. Ook de gemeenteraad en inwoners kunnen voorstellen voor onderzoek indienen. De commissie stelt prioriteiten in de onderwerpen en het soort onderzoek. Een onderwerp moet passen binnen de taakopdracht van de commissie en moet bijdragen aan de missie. De raad wordt in de gelegenheid gesteld om vóór de start van een onderzoek op een concept onderzoeksopzet te reageren. Dit om zoveel als mogelijk en binnen de grenzen van de eigen verantwoordelijkheid van de rekenkamercommissie het onderzoek te kunnen afstemmen op de wensen en vragen die bij de raad leven.

De rekenkamercommissie hanteert een onderzoeksprotocol en kwaliteitskader bij het uitvoeren van onderzoeken.

De rekenkamercommissies volgen in het algemeen de volgende criteria bij de onderwerpselectie. Er is sprake van:

- een maatschappelijk belang
- een financieel belang
- risico's inzake doelmatigheid, doeltreffendheid of rechtmatigheid van het gevoerde beleid
- twijfel over de uitvoering
- geschiktheid voor rekenkameronderzoek.

De rekenkamercommissies werken met een groslijst van potentiële onderwerpen. Deze onderwerpen komen van de commissie zelf, maar ook van de gemeenteraden. Tweejaarlijks worden de gemeenteraden, in het kader van vernieuwing van het onderzoeksprogramma, gevraagd of zij nog aanvullingen op de groslijst hebben. De wijze van inventariseren van onderwerpen bij de raden kan variëren: op schriftelijk verzoek, met behulp van een online enquête of door middel van een gesprek met een raadscommissie of het presidium.

Afgeronde onderzoeken in 2018:

- **Evaluatie rekenkameronderzoek**

De samenwerkende rekenkamercommissies van Elburg, Nunspeet, Oldebroek en Putten brengen sinds 2006 jaarlijks 1 of 2 (gezamenlijke) onderzoeksrapporten uit. Alle rapporten zijn behandeld in een raadscommissie en soms de gemeenteraad, en hebben geleid tot het overnemen van aanbevelingen door raad en college.

Dit evaluatieonderzoek heeft zich gericht op de opvolging en uitvoering van aanbevelingen van een drietal uitgebrachte rapporten sinds 2014. Het doel van het onderzoek is inzicht bieden in de doeltreffendheid van rekenkameronderzoeken op de doorwerking van aanbevelingen op de praktijk van de gemeente en het identificeren van eventuele verbeterpunten. De centrale vraag is wat de gemeenten Elburg, Nunspeet, Oldebroek en Putten in de praktijk hebben gedaan met de uitkomsten van de onderzoeken.

Het onderzoek is eind 2017 gestart en het rapport is eind 2018 opgeleverd.

- **Begeleiding van statushouders** (alleen voor Putten)

Op verzoek van de gemeenteraad van Putten heeft de rekenkamercommissie onderzocht hoe het is gesteld met de maatschappelijke begeleiding van en de integratie in de arbeidsmarkt van statushouders. De hoofdvraag in het onderzoek is hoe de maatschappelijke begeleiding en integratie van statushouders verloopt in de gemeente Putten en in hoeverre dat op een doelmatige en doeltreffende manier gebeurt.

De voorbereidingen voor dit onderzoek zijn eind november 2017 gestart en in januari 2018 heeft de raad besloten de rekenkamercommissie onderzoek te laten doen. Het onderzoek is onder auspiciën van de rekenkamercommissie uitgevoerd door Andersson Elffers Felix.

Lopende onderzoeken in 2018:

- **Toeristisch beleid**

Na de zomer 2018 is in lijn met het onderzoeksprogramma het onderzoek gestart naar het toeristisch beleid van de gemeenten Elburg, Nunspeet, Oldebroek en Putten. Zij verschillen van elkaar als het gaat om toeristische waarden. Dat uit zich in de mate van aanwezigheid van monumenten, musea, specifieke recreatie (watersport). Toch zijn er ook overeenkomsten in bijvoorbeeld landschap en sportieve mogelijkheden zoals wandelen en fietsen.

Toerisme is voor deze gemeenten in meer of mindere mate een economisch speerpunt. Met dit rekenkameronderzoek beoogt de rekenkamercommissie om inzichtelijk te maken of er lokaal voordeel is van toeristen die de gemeente bezoeken en er recreëren. De hoofdvraag van het onderzoek is: "Draagt het gemeentelijk beleid bij aan de ontwikkeling en versterking van toerisme als economisch product, met profijt voor de gemeenschap en de gemeente?" (onderzoekperiode 2014 – 2018).

Effecten en vervolg uitgevoerde onderzoeken, waarvan de resultaten in 2018 zijn aangeboden:

Onderzoek Evaluatie rekenkameronderzoek			
	Commissie	Raad	Effect en vervolg
Elburg	Algemeen Bestuur 9 januari 2019	28 januari 2019	Alle aanbevelingen zijn overgenomen. Monitoring van de implementatie van de aanbevelingen vindt voortaan digitaal plaats via iBabs
Nunspeet	Algemeen Bestuur, 11 december 2018	20 december 2018	Besloten is de aanbevelingen van de rekenkamercommissie over te nemen, o.a. door de uitkomst van de commissiebehandeling te bekrachtigen met een raadsbesluit over het al dan niet overnemen van de aanbevelingen en via de griffie monitoring van de opvolging van aanbevelingen te organiseren.
Oldebroek	Samenleving en Bestuur, 17 januari 2019 Presidium, 14 maart 2019	-	Voor de aanbevelingen over besluitvorming door de raad en het volgen van uitvoering van onderzoeksresultaten gaat dit rapport naar het presidium. Nieuwe onderzoeksrapporten gaan via de raadscommissie naar de raad om er een besluit over te nemen. Het volgen van de uitvoering van onderzoeksresultaten wordt opgenomen in de Lange Termijn Agenda.
Putten	Economie, Bestuur en Openbare Ruimte, 28 januari 2019	-	Meerdere partijen geven aan het een goed idee te vinden om de over te nemen aanbevelingen vast te leggen in een raadsbesluit. De fracties geven aan het belangrijk te vinden om de opvolging van de aanbevelingen te monitoren. Aanvullend op aanbevelingen: houd rapporten eenvoudig, compact en concreet bruikbaar.

Onderzoek Begeleiding van statushouders (alleen voor Putten)			
	Commissie	Raad	Effect en vervolg
Putten	Samenleving, 20 juni 2018	-	De aanbevelingen worden overgenomen en het college wordt verzocht met een visiedocument te komen. Het college heeft het visiedocument 'Visie en doelstellingen integratie statushouders gemeente Putten 2019-2023' opgesteld. Ook worden aanbevelingen meegenomen in het op te stellen uitvoeringsplan.